

poglobljen študij tistih predmetnih vsebin, ki jih bo izbral za temo diplomske seminarske naloge.

Viri in literatura

Jesenšek, Marko, Kolenc Kolnik, Karmen, in Bezenšek, Jana (ur.), 2007: *Informacijska knjižica Filozofske fakultete Maribor za študijsko leto 2007–2008*. Maribor: Dravska tiskarna. 7–8, 12–13.

Univerzitetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost. (Vloga za pridobitev soglasja k Univerzitetnemu študijskemu programu prve stopnje Slovenski jezik in književnost Filozofske fakultete Univerze v Mariboru, Akreditacija Univerzitet-

nega dvopredmetnega študijskega programa prve stopnje Slovenski jezik in književnost. Maribor: marec 2007).

Univerzitetni dvopredmetni študijski program prve stopnje Slovenski jezik in književnost. (Vloga za pridobitev soglasja k Univerzitetnemu dvopredmetnemu študijskemu programu prve stopnje Slovenski jezik in književnost Filozofske fakultete Univerze v Mariboru, Akreditacija Univerzitetnega dvopredmetnega študijskega programa prve stopnje Slovenski jezik in književnost. Maribor: maj 2007).

Melita Zemljak Jontes
Univerza v Mariboru
Filozofska fakulteta
m.zemljak@uni-mb.si

Prenovljena slovenistika na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem

Slovenistiko na Univerzi na Primorskem, kot tudi večino ostalih znanstvenih in strokovnih področij, pomembno zaznamuje problematika neposrednega okolja kulturnega in jezikovnega stika. Istočasno so zanj značilni sodobni pristopi, ki na jezik in književnost gledajo celostno, kot na součinkovanje družbenih in kulturnih ter v tem okviru jezikovno-literarnih potez neke skupnosti. Na osnovi takih izhodišč se je oblikoval že prvi dodiplomski univerzitetni študijski program Slovenistika na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem (v nadaljevanju UP FHŠ), prav tako pa tudi prenovljeni 3-letni univerzitetni program Slovenistika 1. stopnje, ki se je začel prvič izvajati v študijskem letu 2007/2008.

Fakulteta za humanistične študije Koper, ki je bila ustanovljena septembra 2000, prve študente pa je vpisala v letu 2001/2002, je imela že od samega začetka uveden kreditno-točkovni

sistem, prav tako pa tudi nekatere druge elemente, ki so danes sestavni del t. i. bolonjskih študijskih programov (npr. širok nabor izbirnih predmetov, interdisciplinarnost, velik obseg samostojnega raziskovalnega dela, tutorski sistem). Zaradi opisane sodobne narave študijskih programov je UP FHŠ v organizacijskem smislu laže in hitreje uresničila prenavo študijskih programov v skladu z bolonjskimi smernicami, in tako kot prva fakulteta na področju humanistike v Sloveniji v študijskem letu 2007/2008 razpisala vse prenovljene študijske programe 1. stopnje (Slovenistika, Italijanistika, Zgodovina, Geografija, Filozofija, Kulturni študiji in antropologija, Dediščina; v letu 2008/2009 bodo razpisani tudi Medijski študiji). Poleg tega je zaradi svojih preteklih izkušenj s kreditnim sistemom lahko ohranila pestro izbiro vsebin, ki dopušča oblikovanje osebnega, študentovim interesom prilagojenega, programa študija.

Tako nekatere posebnosti že prvega, pa tudi prenovljenega študijskega programa koprške slovenistike izhajajo iz značilnosti sistema študija in usmeritev Fakultete za humanistične študije in kažejo na sodoben pristop k študiju, kot npr.:

- kreditni sistem in z njim povezana izbirnost (ob temeljnih, obveznih vsebinah študentje izbirajo med izbirnimi predmeti slovenistične stroke in izbirnimi predmeti drugih strok), interdisciplinarnost, saj je program v okviru izbirnih vsebin drugih strok povezan z drugimi humanističnimi študijskimi programi (kulturnimi študiji in antropologijo, geografijo kontaktnih prostorov, zgodovino, filozofijo, dediščino idr.), slovenistični predmeti pa na podoben način dopolnjujejo druge humanistične programe, vpogled v jezikovne, literarne in druge kulturološke posebnosti prostora kulturnega stika med Alpami in Jadranom, vključenost profesorjev iz drugih slovenskih visokošolskih in raziskovalnih središč in sosednjih držav (Italije, Avstrije) ter redna gostovanja predavateljev iz Slovenije in tujine (samo v zadnjem letu smo koprski slovenisti podpisali bilateralne sporazume z univerzami v Trstu, Padovi, Bruslju, Antwerpnu, Amsterdamu, Madridu in Lancasteru), poudarek na neprestanem in neposrednem stiku vseh visokošolskih učiteljev in sodelavcev s študenti,
- vključenost študentov v aktivno (tedensko) seminarsko in raziskovalno delo, s sprotnimi obveznostmi, modula v 4. letniku starega programa – študentje izbirajo med jezikovnim in literarnim modulom – sta se preoblikovala v modula 2. stopnje.

Oba študijska programa slovenistike, stari in prenovljeni, sta zasnovana sodobno tudi z vidika slovenistične in širše jezikoslovne stroke, saj se študentje najprej seznanijo s temeljnimi razsežnostmi

sodobne slovenske jezikovne situacije in z njenim zgodovinskim ozadjem, z bistvenimi teoretičnimi jezikovnimi in književnimi spoznanji, pridobijo osnove za oblikovanje jezikovnega pogleda na svet, ki zmore kritično vrednotiti posamezne pojave v jezikovni in širše družbeni stvarnosti, usvojijo literarnovedni instrumentarij za branje in proučevanje literature, spoznajo mesto jezikoslovja ter literature in literarne vede v okviru humanistike (pa tudi družboslovja) in se tako usposobijo za kasnejši poglobljeni, odprti in kritični študij slovenističnih in širše jezikoslovnih področij. Študentje pridobijo splošno slovenistično izobrazbo, in sicer:

- strokovno poglobljeni vpogled v pretekli in sodobni razvoj ter stanje slovenskega jezika, ob ustreznem poznavanju jezikoslovnih teorij 20. stoletja in soočanju slovenskega jezika s slovanskimi, romanskimi in germanskimi jezikovnimi pojavi;
- pregled slovenske književnosti v nje-nem razvoju od začetkov do neposredne sodobnosti, ob ustreznem poznavanju svetovne književnosti in literarne teorije;
- razumevanje jezikovnih, literarnih in drugih kulturoloških posebnosti slovenskih obmejnih področij, s posebnim poudarkom na prostoru kulturnega stika med Alpami in Jadranom;
- poznavanje nekaterih ključnih elementov slovenske kulture z zgodovinskih, geografskih in antropoloških oz. kulturoloških vidikov;
- poleg tega pa še specialna znanja z nekaterih področij uporabnega jezikoslovja (leksikologija in leksikografija) ter sodobne jezikovne tehnologije, lektoriranje, prevajanje, slovenščina kot drugi/tuji jezik) in poglobljeni pogled v različne tipe dis-

kurza z jezikovnega in književnega gledišča (jezik oglaševanja, jezik v turizmu, mladinska književnost, sodobna dramatika in gledališče, žanrskost slovenske literature, slovenske književnice 20. stoletja idr.) (povzeto po Mikolič 2005).

Teh izbirnih vsebin prenovljeni program ponuja še več in s tako široko paleto jezikoslovnih in literarnih predmetov še lažje dosegamo cilj obeh programov slovenistike, tj. oblikovati sloveniste s širokim humanističnim in družboslovnim znanjem, ki bodo pripomogli h kritičnemu vrednotenju slovenskega jezika, književnosti, kulture in družbene stvarnosti nasploh, tako v nacionalnih kot v internacionalnih okvirih.

Kar zadeva jezikoslovni del predmetov so ti orientirani predvsem v interdisciplinarna področja jezikoslovja in v t. i. uporabne jezikoslovne vede (poleg retorike in argumentacije in več predmetov s področja pragmatike še kontaktno jezikoslovje, geolingvistika, kognitivno jezikoslovje, semiotika, kritična analiza diskurza, antropološko jezikoslovje in jezikoslovna antropologija, če jih naštejemo le nekaj; celoten predmetnik 1. stopnje podajava v **Dodatku**), zaradi česar postaja Oddelek za slovenistiko na UP FHŠ središče za študij(e) na področju sociolingvistike in diskurzivnih študijev v širšem smislu ter na področjih pragmatike in retorike z argumentacijo, to pa so vsekakor področja, ki so bila do sedaj na študijih slovenistike premalo zastopana. Ta usmeritev je izrazita tudi v nanovo oblikovanem študijskem programu Slovenistika 3. stopnje, ki je trenutno v postopku akreditacije.

Očitno je torej, da smo snovalci prenovljenega študijskega programa proces prenove izkoristili predvsem za nekatere temeljne vsebinske dopolnitve programa na 1. stopnji (med literarnovednimi predmeti študentom tako zdaj ponujamo tudi Fenomenologijo branja in Digitalna besedila), prav tako pa smo se intenzivno posvetili oblikovanju podiplomskega programa 3. stopnje, glede na to, da slovenistični doktorski študij pred tem na UP FHŠ še ni bil razvit. Hkrati s tem je tekel tudi razmislek o oblikovanju pedagoške in nepedagoške smeri ter o usmeritvah na nekatera specifična področja (kot npr. uprizoritvene študije in kreativno pisanje) na 2. stopnji, s čimer se bo pomembno dopolnila ponudba slovenističnih in interdisciplinarnih študijskih programov. Glede na to, da je tudi na nacionalni ravni usklajevanje glede obsega in oblike pedagoških študijskih programov teklo počasneje, kakor smo pričakovali (sedaj pa se v okviru Univerze na Primorskem, glede oblikovanja teh programov, dogovarjamo o sodelovanju s Pedagoško fakulteto), le-teh še nismo dokončno oblikovali. Pač pa je v postopku akreditacije že študijski program 2. stopnje Uprizoritvene študije in kreativno pisanje, ki predstavlja prvi umetniški program na UP FHŠ.

Bolonjska prenova, ob upoštevanju ustreznih vstopnih pogojev, omogoča precejšnjo prehodnost med različnimi programi, kar omogoča, da bodo diplomanti različnih slovenističnih programov lahko strokovno trdno in samozavestno – na različnih družbenih področjih (ne zgolj na pedagoškem!) – soustvarjali kakovostnejšo in prijaznejšo slovensko družbeno realnost, ki se bo zmožla uveljavljati in bo tudi mednarodno prepoznavna.

Literatura

Mikolič, Vesna (2005): Slovenistika na Fakulteti za humanistične študije kot ena od slovenističnih dejavnosti Univerze na Primorskem. Hladnik, Miran (ur.): *Vloga meje: madžarsko-slovenska razmerja, slovenistika na sosednjih univerzah, zahodnoslovenski študiji, izbor šolskega berila, humanistika in družboslovje v Pomurju*. Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 16. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 89–93.

Dodatek**Predmetnik 1. stopnje Oddelka za slovenistiko UP FHŠ****1. stopnja****Obvezni predmeti****1. letnik**

Slovenski jezik v družbi
Uvod v jezikoslovje
Retorika in argumentacija
Jezik znanstvenih besedil
Temelji študija književnosti
Od prvih zapisov do konca stoletja luči in razuma (starejša slovenska književnost)
Tuji jezik 1 – Angleščina 1
Metodologija in epistemologija raziskovanja z informatiko

2. letnik

Pomenoslovje in skladnja
Besedilo in diskurz
Literarna teorija
Svetovna književnost od začetkov do renesanse
Slovenska književnost med romantiko in novo romantiko
Tuji jezik 1 – Angleščina 2
Študijska praksa

3. letnik

Oblikoslovje in glasoslovje
Sociolingvistika in pragmatika

Zgodovina slovenskega jezika
Slovenska književnost od ekspresionizma do sodobnosti
Svetovna književnost od renesanse do sodobnosti
Tuji jezik 1 – Angleščina 3
Diplomsko delo

Notranjeizbirni predmeti stroke (2. in 3. letnik)

Dialektologija
Korpusno jezikoslovje
Oglaševalski diskurz
Turistični diskurz
Filozofija jezika
Jezikoslovni vidiki prevajanja
Lektoriranje
Literarna pragmatika
Lingvistična geografija
Frazeologija
Kognitivno jezikoslovje
Psiho-, sociolingvistični in didaktični vidiki slovenščine kot J2 in TJ
Književni stiki v prostoru med Alpami in Jadranom
Žanrskost slovenske književnosti
Književnost v medkulturnem položaju
Komunikacijski pristop h književnosti
Mladinska književnost
Slovstvena folklorja kot umetnost govornega jezika
Digitalna besedila
Fenomenologija branja
Ženske v literaturi
Etnične in manjšinske pisave
Sodobna dramatika in gledališče
Kreativno pisanje
Slovenski jezik kot drugi/tuji jezik 1-4
Hrvaški jezik 1-2
Poljski jezik 1-2
Ruski jezik 1-2

Vesna Mikolič¹ in Igor Ž. Žagar²
Univerza na Primorskem,
Fakulteta za humanistične študije
¹vesna.mikolic@zrs-kp.si
²igor.zagar@guest.arnes.si